

Valg av kajakk

- padling for alle-
www.eian.no

Sven Arne Gulliksen på tur i en Svalbard

Historien om Svalbard-kajakken

Stein Eian, som grunnla Eian Fritid sammen med sin kone Inger Line Eian, var en av nestorene i norsk padling. I tillegg til mye annet, designet og bygde han en av de aller første norske glassfiberkajakkene, den legendariske Svalbarden. Under finner du noen av hans gode råd til deg som skal velge kajakk. De er like relevante i dag som den gangen de ble skrevet.

Vi hos Eian Fritid fører arven fra Stein Eian videre med fokus på kvalitet, service og kompetanse.

Med kajakkhilsen

Hege Suarez Eian og Inger Line Eian

Valg av kajakk

Det å velge kajakk er ikke lett! For mange vil møtet med en forhandler fortone seg som et mareritt, med mye informasjon og mange impulser på en gang. For det er like mange meninger om kajaker som det er padlere.

Det er et utall fine kajaker å velge blant. Alle har forskjellige fasong og størrelse, fra den minste rodeo elvekajakken til de lengste havkajakkene. Men valg av en kajakk som passer ditt behov er faktisk ikke umulig. På en måte er det å velge kajakk omtrent det samme som å velge seg en hund. Du må finne ut hva du skal bruke den til.

Funksjon skaper form heter det, og det er det ingen tvil om. Du må bare vite hva du skal se etter, og igjen hva du skal bruke kajakken til. Begynn gjerne med å se litt på bredde, lengde, stabilitet, type skrog og kjøllinje. Snakk med de som har erfaring og fagfolk, som padler mye selv.

Bredde og lengde / Primær og sekundær stabilitet

Bredde og lengde er av de mange faktorene som spiller inn og påvirker egenskapene til kajakken. Jo bredere, jo mer stødig - jo lengre, jo raskere - og motsatt.

Primær-/begynnerstabilitet forteller deg noe om hvor stabil kajakken føles når du sitter i ro og holder padleåra over hodet med begge hender. Er du uerfaren kan en kajakk med god primærstabilitet være et godt valg.

Sekundær-/sluttstabilitet gir en indikasjon på hvor stabil kajakken vil være ved sideveis belastning i sjøen og vektlegges ofte av mer erfarne padlere.

Mange kajaker på markedet har så vel god begynner- som sluttstabilitet, selv om disse egenskapene kan vektlegges forskjellig i forhold til kajakkenes bruksområde.

Skrogtype og kjøllinje

Skroget og kjøllinje er helt avgjørende og bestemmer egenskapene til kajakken når den er på vannet. Under finner du kjennetegnene på de viktigste kajakktypene som finnes på markedet.

Flatbunnet med rette skrogsider: Gjør kajakken begynnerstabil, men sluttstabiliteten er dårlig.

Rundbunnet med rette skrogsider: Gjør kajakken raskere, men ikke mer sluttstabil.

Flatbunnet med skråstilt skrogside: Gjør kajakken sluttstabil.

En rett kjøllinje gjør skroget retningsstabil og lite påvirket av sidevind og er det raskest av disse tre eksemplene. Den klassiske Valley Nordkapp er et godt eksempel på en rask turkajakk med en rett og lang kjøllinje.

Moderat krumning (spring) gjør skroget mer svingbart, men også lettere påvirket av sidevind. Dette er det nest raskest og mest allsidig alternativet. NDK Romany Surf er et eksempel på en kajakk med moderat spring.

Mye krumning (spring) gjør skroget meget svingbart, men også og utsatt for sidevind. Dette er det tregeste alternativet med hensyn til fart, men denne skrog-typen er lettest å manøvrere. Valley SP (Sport and Play) er et eksempel på en kajakk med mye spring.

Ikke gjør valget for vanskelig

For mange faktorer gjør valget vanskeligere. Det beste er å ta en prøvetur, finne ut hva du trives med, lytte til erfarne padlere og gjøre deg dine egne betraktninger.

Jeg har gjort meg noen refleksjoner som selger, aktiv kajakkpadler og konstruktør i over 22 år. Nybegynner er du bare i de to første ukene, så ikke kjøp deg en "såkalt" *nybegynner kajakk*.

Padlere som har padlet en stund, ofte bare 1 til 2 sesonger, vil lett føle at de behersker alt og er "verdensmestere". De som har padlet lenge, og er erfarne, lærer noe nytt hele tiden. De opplever at det er så mye mer de skulle ha visst.

Form og design er ofte avgjørende for hva vi liker, men ikke forhast deg når du handler. Prøvesitt kajakken; Sitter du godt og passer setet? Er det plass til deg i kajakken? Er det for mye volum i forhold til din kroppsvekt? Trenger du en så dyr kajakk i forhold til antall ganger du planlegger å bruke den?

Valg av materiale

Materiale er noe du må ta stilling til og et viktig valg. Det er to hovedgrupper med materialer; polyetylen og kompositt-materialer.

Polyetylen (Modernisert bøtteplast)

Dette er et materiale som har hatt en rivende utvikling de siste årene. Plast har en utrolig slitestyrke, tåler kraftige slag og gir rask produksjon. Polyetylen er derfor forholdsmessig rimeligere enn andre materialer.

Kajakker i polyetylen vil være noe tyngre enn f.eks. glassfiberkajakker. Du vil miste noe fart, da deler av din energi vil gå med til å bøye skroget. En polyetylen-kajakk er mykere i skroget enn en kajakk i glassfiber. Den tvister (vrir seg) seg også ved slag og krengetninger forårsaket av bølger. Når dette er sagt, du må vurdere hva skal du bruke kajakken til.

Det er også forskjeller på de robuste og stive rotasjonsstøpte plastkajakkene og de rimeligere kajakkene i mykere plast som gjerne brukes til rekreasjonspadling.

Personlig har jeg brukt polyetylen-kajakker på mange vellykkete turer.

Kompositt-materialer

Dette er fellesbetegnelsen på mange type fiber det kan lages kajakker av. Fibrene mettes med resin som f.eks. kan være polyester, vinylester og epoxy. Fibrene som brukes kan være glassfiber, kevlar, karbon og polyester-fiber. Mer ukjente materialer som mylar og dakron er ikke så mye benyttet.

Disse kompositt-materialene har forskjellige egenskaper. Dette innebærer at de kan brukes til å tilpasse kajakken til spesielle formål. Man kan f.eks. legge fibrene 45 grader på lengderetningen og få en torsjonsstiv kajakk. Benyttes karbon, får du en veldig lett og stiv kajakk.

Oppsummert kan man si at utvalget og antall varianter av kompositt-kajakker på markedet er stort, og tilpasset den enkeltes behov og lommebok.

Seilduks- og tre-kajakker er populære blant entusiastene og leveres ofte som selvbygger-sett.

Til slutt litt om kvalitet

Den kan variere med hvor i verden kajakken blir produsert. Kvalitet og pris henger her som på andre områder gjerne sammen, men ikke alltid. Høy kvalitet er ikke ensbetydende med at kajakken er lagd i de dyreste fiber-materialene. Det avgjørende er hva den som laminerer (metter fibrene) legger sin sjel i, eller rett og slett hvor dyktig og flink vedkommende er i sitt håndverk.

Lykke til med valget av kajakk!

Stein Eian